

Inzicht in affectieve versus non-affectieve psychosen: een fMRI studie

Gepubliceerd: 12-01-2009 Laatste bijgewerkt: 05-05-2024

Het doel van het onderzoek is de hypothese te testen dat gebrek aan ziekte inzicht in psychosen gerelateerd is aan verminderde activatie in die delen van het brein die ten grondslag liggen aan processen van zelf-evaluatie en emotie regulatie en dat...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON32774

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Inzicht in psychosen

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

psychose, schizofrenie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universitair Medisch Centrum Groningen

Overige ondersteuning: NWO

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: emotie regulatie, inzicht, psychose, zelf-achting, zelf-reflectie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire onderzoeksvariabelen zijn signaal verandering in BOLD responsen in zelf-evaluatie en emotie regulatie processen in relatie tot ziekteinzicht.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire onderzoeksvariabelen zijn gedragsmatige verschillen tussen groepen in percentages correct en reactietijden in de experimentele taken.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Gebrek aan inzicht is een veel voorkomend en klinisch relevant aspect van psychosen. De cognitieve en neurale basis van inzicht in psychosen is echter nog altijd onduidelijk. Dit project zal de hypothese testen dat gebrek aan inzicht in psychotische patienten geassocieerd kan worden met gereduceerde activatie in die delen van het brein die ten grondslag liggen aan processen van zelf-evaluatie en emotie regulatie. Kortom, het wordt verondersteld dat impliciet experientele zelf gerelateerde processen een bias vertonen naar een positief zelf-beeld (hierin past geen psychiatrische stoornis). Om inzicht te verkrijgen in psychosen moet deze rationele, expliciete zelf gerelateerde processen deze automatische respons herroepen. Dit kan echter alleen wanneer voldoende cognitieve capaciteiten en motivatie beschikbaar zijn. Echter, een groot deel van de psychotische patienten hebben een gebrek aan beide. Daarnaast zal een vergelijking gemaakt worden tussen patienten die lijden aan een affectieve psychose en patienten met een non-affectieve psychose. Dit omdat in affectieve psychosen ziekte inzicht een staat gerelateerd kenmerk lijkt te zijn, terwijl in non-affectieve psychosen meer sprake lijkt te zijn van een grond eigenschap van de stoornis. Deze hypothesen zullen getest worden met gebruik making van methoden van de cognitieve sociale psychologie en functionele neurowetenschap, waarbij functionele magnetische resonantie (fMRI) gebruikt zal worden. Dit is vernieuwend onderzoek dat de cognitieve en neurale basis van zelf-gerelateerde processen in relatie tot ziekte inzicht kan verhelderen.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is de hypothese te testen dat gebrek aan ziekte inzicht in psychosen gerelateerd is aan verminderde activatie in die delen van het brein die ten grondslag liggen aan processen van zelf-evaluatie en emotie regulatie en dat deze relatie tevens afhankelijk is van de aard van de psychose, namelijk affectief of non-affectief.

Onderzoeksopzet

In dit onderzoek zullen in totaal 100 proefpersonen meedoen waarvan 80 patienten met een psychotische stoornis. Proefpersonen krijgen een zevental vragenlijsten, een vijftal taken buiten de scanner en een drietal taken in de scanner te doen. Daarnaast wordt een viertal interviews afgenomen bij de patienten, de Young Mania Rating Scale, de Positive And Negative Symptom Scale, de Schedules for Clinical Assessment in Neuropsychiatry en de Scale to Assess Insight - Expanded.

Inschatting van belasting en risico

Proefpersonen zullen blootgesteld worden aan een magnetisch veld van 3 Tesla en snel veranderende magnetische gradiënten en radio velden. Deze veld sterkte wordt routinematig gebruikt in fMRI en MRI onderzoek. Tot op heden zijn geen bijwerkingen bekend. In uitzonderlijke gevallen wordt een perifere zenuw (in de buik) gestimuleerd door de veranderende magnetische velden. Dit zorgt voor een tintelend gevoel, maar is onschadelijk.

Contactpersonen

Publiek

Universitair Medisch Centrum Groningen

Postbus 196
9700 AD Groningen
NL

Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Groningen

Postbus 196
9700 AD Groningen
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

In totaal 40 patienten moeten een diagnose hebben in het schizofrenie spectru, ofwel schizofrenie ofwel schizofrenieforme stoornis. In totaal 40 patienten moeten een diagnose hebben van ofwel bipolaire stoornis ofwel psychotische depressie. Alle patienten moeten in het verleden een psychotische eposide hebben gehad aangezien we geïnteresseerd zijn in inzicht in psychosen. Alle deelnemers moeten coöperatief zijn, in staat zijn gedurende een uur stil te liggen in de scanner en in staat zijn om de experimentele taken uit te voeren.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Patienten mogen geen klassieke antipsychotica gebruiken aangezien is aangetoond dat dit type medicatie de activatie in de frontale cortices beïnvloedt. Daarnaast mogen patienten maximaal 3 lorazepam equivalenten gebruiken aangezien ze alert genoeg moeten zijn om de experimentele taken uit te voeren. Patienten moeten stabiel zijn op hun huidige medicatie en mogen niet in de week voor het scannen een medicatieverandering hebben gehad. Patienten mogen niet de diagnose schizoaffectieve stoornis hebben, aangezien deze diagnose controversieel is en moeilijk te stellen en bovendien vaak later in het leven van de patient bijgesteld wordt tot de diagnose schizofrenie. Proefpersonen mogen geen 'relevante' neurologische stoornis hebben die het Centraal Zenuwstelsel betreft waarvoor zij behandeld worden, noch mag de psychiatrische diagnose een somatische oorzaak hebben.

Onderzoekopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Anders

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	16-06-2009
Aantal proefpersonen:	100
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	12-01-2009
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	20-06-2012
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL25295.042.08